

дам. Ця довіра, однак, підкріплена прозорою системою підзвітності, де результати діяльності кожного рівня є відкритими для громадськості та інших зацікавлених сторін. Такий підхід відходить від суто карального контролю, перетворюючи забезпечення якості на спільний процес, орієнтований на діалог, рефлексію та постійне вдосконалення. Це створює сприятливе середовище для інновацій та адаптації ПОП до викликів майбутнього, забезпечуючи високу якість підготовки кваліфікованих фахівців для економіки Нідерландів.

Література

1. Inspectie van het Onderwijs. (n.d.). *Toezicht op het mbo*. Rijksoverheid. Retrieved from <https://surl.li/eqybuc>
2. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2020). *Wet educatie en beroepsonderwijs*. Overheid.nl. Retrieved from <https://surl.li/vwtafs>
3. NLQF. (n.d.). *Het Nederlands kwalificatieraamwerk NLQF*. Retrieved from <https://surl.li/tgftsl>
4. Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). (n.d.). *Over SBB*. Retrieved from <https://www.s-bb.nl/organisatie/>
5. CEDEFOP. (2017). *The Netherlands: VET in Europe – Country Report*. Publications Office of the European Union. <https://surl.li/uxjmle>
6. European Association for Quality Assurance in Higher Education. (2015). *The European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. <https://surl.li/mqcvwo>
7. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2017). *Future-proofing VET: Quality and Relevance in Dutch Vocational Education and Training*. <https://surl.li/sgyvfj>
8. OECD. (2014). *Education at a Glance 2014: OECD Indicators*. OECD Publishing. <https://surl.li/ypsqqq>
9. SBB. (2022). *The SBB: The link between vocational education and the labour market* <https://surl.li/ctwnmr>
10. European Centre for the Development of Vocational Training. (2019). *Vocational education and training in the Netherlands: Short description*. Publications Office of the European Union. <https://surl.li/cc/frfdsn>
11. Wet op het onderwijstoezicht. (2002). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. <https://surl.li/cc/actwpu>
12. Wet educatie en beroepsonderwijs. (1995). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. <https://surl.li/itydqm>

ОСТАПЕНКО АННА

Інститут професійної освіти НАПН України (м. Київ)

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ В ІСЛАНДІЇ: ВЗАЄМОДІЯ ДЕРЖАВНИХ РЕГУЛЯТОРІВ ТА ГАЛУЗЕВИХ ЦЕНТРІВ

Міністерство освіти затверджує навчальні програми для всієї системи загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти, які стають частиною навчальних планів для загальноосвітніх середніх шкіл після публікації в офіційному збірнику законодавства Ісландії. Навчальні програми для всіх професій у сфері професійної освіти розробляються у співпраці з представниками асоціацій кожної професії через дванадцять галузевих рад. Ці ради здійснюють поетапну ревізію кваліфікаційних характеристик, що охоплюють описи професій, необхідні знання, навички та компетентності. Усі загальноосвітні середні школи підлягають зовнішній оцінці якості, яка проводиться сторонніми організаціями раз на 5 років. Критерії якості визначаються Міністерством освіти. Школи повинні звітувати про свою роботу відповідно до критеріїв якості міністерства (внутрішня оцінка), а Управління освіти наймає незалежних консультантів для проведення оцінки якості на основі тих самих критеріїв. Школи можуть перевірити та прокоментувати проєкт звіту незалежних консультантів. Після цього, консультанти можуть внести зміни, і лише тоді звіт буде опубліковано на сайті Управління освіти. Відповідальність за виконання рекомендацій, викладених у звітах, несуть Міністерство освіти і самі школи.

Надавачі освітніх послуг мають отримати офіційну акредитацію від Управління освіти від імені Міністерства освіти, щоб отримати ліцензію на викладання курсів для дорослих, які надають кредити, що можуть бути використані для подальшого навчання в загальноосвітніх середніх школах. Акредитація ґрунтується на оцінці таких аспектів: навчально-матеріальна база; організація та нагляд за навчанням; навчальні плани або описи курсів; компетентність викладачів для дорослих, включаючи їхні знання та досвід; фінансові питання та страхування; наявність системи контролю якості, орієнтованої на освіту для дорослих. Акредитація не передбачає зобов'язань щодо державного фінансування для відповідного освітнього закладу або відповідальності за його фінансові зобов'язання.

Міністерство освіти делегувало загальне адміністрування освітніх контрактів єдиному освітньому порталу, що функціонує під егідою освітнього центру IDAN. Цей портал надає послуги з безперервної

освіти для низки професійних секторів, що передбачає оптимізацію та модуляризацію контрактів, а також розробку відповідних рекомендацій для робочих місць (Cedefop & Ministry of Education and Children, 2022).

Центр професійної освіти та навчання IDAN був утворений навесні 2006 року шляхом об'єднання чотирьох освітніх центрів промисловості та туризму. Наприкінці 2006 року до групи приєднався Навчально-тренувальний центр автомобільної торгівлі. Власниками IDAN є: Федерація Ісландської промисловості, Samidn, MATVIS, Асоціація букмекерів, FIT, VM, Асоціація автомобільної торгівлі, Ісландська асоціація туристичної індустрії та Асоціація будівельників-майстрів. Роль IDAN полягає, перш за все, у покращенні можливостей компаній та працівників в автомобільній, будівельній та металургійній промисловості, а також у поліграфічній, харчовій та ресторанній промисловості. Зі створенням IDAN тепер з'явилася можливість обслуговувати ці галузі набагато ефективніше, ніж раніше (Vignir, H. 2016).

IDAN – це неприбуткова організація, що надає послуги з освіти та навчання. Вона підтримується федерацією працівників і профспілок. IDAN пропонує різноманітні внутрішні та корпоративні курси, включно з акредитованими програмами для кваліфікованих фахівців у сфері ремесел і торгівлі. Компанії також можуть отримати консультації з питань кар'єри та професійної орієнтації через: оцінювання навичок, аналіз освітніх потреб, планування та впровадження внутрішніх освітніх програм (Cedefop & Ministry of Education and Children, 2022, p. 26).

Навчальний центр IDAN з питань освіти та кар'єрного консультування спеціалізується на допомозі людям з оцінкою навичок, а також з освітою та вибором роботи. Він також має на меті сприяти обізнаності кожної людини про свої навички, погляди та інтереси, щоб вони могли насолоджуватися навчанням та роботою (Vignir, H. 2016).

IDAN активно брала участь у впровадженні системи визнання попереднього навчання в Ісландії. Організація також надає послуги з оцінки професійної кваліфікації та досвіду роботи, отриманих за межами Ісландії. Крім того, IDAN надає різноманітні послуги для Міністерства освіти, науки і культури. Організація бере участь у створенні національних та міжнародних партнерств, сприяє інноваціям і приймає нові виклики для підтримки ринку праці (Vignir, H. 2016).

В IDAN працюють консультанти з питань кар'єри та навчання, які спеціалізуються на допомозі людям з оцінкою навичок, вибором кар'єри та навчання, а також надають загальні консультації з питань кар'єри та навчання. IDAN виконує різноманітні завдання, такі як аналіз освітніх потреб компаній та проведення іспитів на стажування з широкого кола дисциплін (IDAN. (n.d.).

Система забезпечення якості вищої освіти в Ісландії здійснюється через Ісландське агентство із забезпечення якості (IAQA). Це незалежна структура, що діє під егідою Міністерства вищої освіти, науки та інновацій Ісландії. Основна місія IAQA полягає у системному контролі та підвищенні якості вищої освіти в країні, використовуючи підхід, що фокусується на постійному вдосконаленні освітніх процесів з виконанням таких основних функцій:

- розроблення структури підвищення якості (QEF) та забезпечити її відповідність ісландським, європейським та міжнародним розробкам;
- проводити зовнішні перевірки якості для всіх закладів вищої освіти в Ісландії з метою забезпечення постійного підвищення якості їхньої діяльності;
- сприяти розвитку та просуванню знань у галузі забезпечення якості в Ісландії;
- координувати та проводити зовнішні оцінки якості, ініційовані державними або іншими зацікавленими сторонами.

IAQA діє автономно та незалежно від закладів вищої освіти, уряду та інших зацікавлених сторін. IAQA порівнює роботу з найсучаснішими стандартами та підходами до забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (EHEA), водночас дотримуючись національних законодавчих вимог щодо забезпечення якості у вищій освіті (IAQA, n.d.).

Отже, система забезпечення якості освіти в Ісландії є багатогранною та ефективною завдяки чіткому розподілу ролей між державними регуляторами та галузевими центрами. Вона охоплює як професійно-технічну, так і вищу освіту, демонструючи комплексний та системний підхід, базується на принципах автономності та постійного вдосконалення. Завдяки партнерству між Міністерством освіти, незалежними агентствами IAQA, IDAN, система залишається гнучкою, ефективною та прозорою.

Література

1. Cedefop & Ministry of Education and Children. (2022). *Vocational education and training in Europe – Iceland: System description*. Cedefop; ReferNet. <https://surl.li/zoxtce>
2. Vignir, H. (2016). *IDAN educational centre*. EPAL – Electronic Platform for Adult Learning in Europe. <https://surl.li/idvdgg>
3. IDAN. (n.d.). *Íðan í hnótskurn*. <https://www.idan.is/um-okkur/idan-i-hnótskurn/>
4. Icelandic Agency for Quality Assurance. (n.d.). *About IAQA*. <https://iaqa.is/theagency/about-iaqa>